

Datum

2021-09-15

Vår referens

Jeanette Silow

Planeringssekreterare

jeanette.silow@malmo.se

Remiss från kulturnämnden gällande Biblioteksplan 2022-2027 MN-2021-7999

Sammanfattning

Kulturnämnden ansvarar för arbetet med att ta fram Biblioteksplan 2022-2027.

Sveriges kommuner ska enligt bibliotekslagen från 2014 anta en biblioteksplan för att tydliggöra hur kommunen avser att genomföra bibliotekslagens ändamål i sin allmänna biblioteksverksamhet. Den ska ange riktning, ambitionsnivå samt fokusera på effekter för malmöborna. Miljönämnden är positiv till kulturnämndens förslag till biblioteksplan samt vill framföra synpunkter som berör involvering och samverkan med övriga förvaltningar i det fortsatta arbetet.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden svarar på kulturnämndens remiss enligt förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2021-09-15
- Bilaga 1 - Biblioteksplan 2022-2027

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2021-09-29

Beslutet skickas till

Kulturnämnden

Ärendet

Kulturnämnden har översänt förslag till Biblioteksplan 2022-2027 till samtliga nämnder för samråd. Svar önskas senast 2021-10-01.

Bakgrund

Sveriges Kommuner ska enligt bibliotekslagen anta en biblioteksplan för att tydliggöra på vilket sätt kommunen avser att genomföra bibliotekslagens ändamål i sin allmänna biblioteksverksamhet. Kulturnämnden ansvarar för arbetet. Planen ska vara kopplad till bibliotekslagen och omfatta samtliga biblioteksverksamheter som Malmö stad ansvarar för skolbibliotek och folkbibliotek. Biblioteksplanen ska ange riktning och ambitioner för biblioteksverksamheterna, vilket övergripande innebär att verka för demokratins utveckling och

fri åsiktsbildning. Planen ska vara politiskt antagen och gälla under 5 år, utgå från lokala behov, vara användarvänlig, fokusera på effekter för malmöborna samt ange hur uppföljning ska ske. Planen ska tydliggöra hur biblioteken samverkar med varandra och andra aktörer för att uppnå målen i planen.

Enligt Malmö stads riktlinjer kring styrdokument är biblioteksplanen utformad som en plan med beskrivning av mål, vilka metoder som ska användas för genomförande samt plan för uppföljning. Kulturförvaltningen ansvarar för att följa upp planen i samband med den årliga verksamhetsplaneringen under giltighetstiden 2022-2027.

Biblioteksplanen innehåller lokala utmaningar som har formulerats som tre utvecklingsområden:

- Likvärdighet och jämlikhet
- Behov och rättigheter
- Malmö växer och samverkan

Under varje utvecklingsområde har övergripande målområden tagits fram.

Planen har även tagit fram prioriterade målgrupper för planen. Dessa är:

- Barn och unga
- Personer med funktionsnedsättning
- Nationella minoriteter
- Personer med annat modersmål än svenska

Dialoger har hållits med alla de prioriterade grupperna där deras behov, utmaningar och möjligheter ligger till grund för biblioteksplanens utvecklingsområden, mål och målbilder.

Ett normkritiskt och interkulturellt förhållningssätt har använts i syfte att synliggöra ojämlika villkor och maktförhållande utifrån mångfaldsperspektivet. Med ökad kunskap om normer och värderingar synliggörs strukturer som påverkar tillgång, möjlighet att få ta plats och inkluderas i biblioteksverksamheterna.

Biblioteksplanen alla delar genomsyras av Agenda 2030-målen. Planen genomsyras även av tillvaratagande av malmöbornas rättigheter ur ett barnrätts-, tillgänglighets – samt antidiskrimineringsperspektiv. Biblioteken ska enligt bibliotekslagen särskilt skapa förutsättningar för barn och unga med fokus på läsfrämjande verksamhet. Biblioteksplanen ska ha ett tydligt barnperspektiv med möjlighet för barn att vara delaktiga i bibliotekens verksamhet. Genom att stärka medborgarnas rättigheter säkerställs det att biblioteken erbjuder likvärdig verksamhet, service och bemötande. Biblioteken ska även bidra till ökad jämlikhet samt motverka rasism.

Digitalisering är en del av alla utvecklingsområden och ska beaktas i planens alla delar. Medie- och informationskunnighet är ett centralt begrepp, som innebär att kritiskt kunna ta till sig, värdera och kritiskt granska information samt förstå mediernas roll i samhället.

I framtagandet av planen har hänsyn tagits till flertalet andra styrande dokument och lagstiftning, exempelvis Biblioteken i Malmös vision och missioner, Det demokratiska samtalet i en digital tid SOU 2020:56, Kommunfullmäktigemål 2019–2023, Lokalutvecklingsplan – med flera.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden vill framföra följande synpunkter som bör beaktas och arbetas in i förslaget.

Miljönämnden är positiv till Biblioteksplan 2022 - 2027, som bedöms vara väl genomarbetad i samarbete med relevanta aktörer. Biblioteken har som uppdrag att i sin verksamhet arbeta för att inkludera medborgarna och stärka de mänskliga rättigheterna, vilket genomsyrar planens utvecklingsområde, mål och prioriterade målgrupper. Genom planens tydliga barnrätts-, tillgänglighets- och antidiskrimineringsperspektiv stärks medborgarnas rättigheter och möjligheter att delta i den demokratiska utvecklingen. Detta ligger i linje med kommunfullmäktigemålen och är ett viktigt kompensatoriskt uppdrag för att bidra till att Malmö blir en mer öppen, inkluderande och jämlik stad.

Miljönämnden anser att framtagna mål är relevanta och direkt kopplade till de adresserade utvecklingsområdena samt prioriterade målgrupper som finns i Malmö. Detta bidrar till ett mer jämlikt samhälle, motverkande av diskriminering och rasism samt till ett ökat deltagande i det demokratiska samhället. Tillgång till biblioteken, kunskap och information oavsett socioekonomisk bakgrund är ett viktigt kompensatoriskt uppdrag för biblioteken som återspeglas i de framtagna målen. Närhetsprincipen till bibliotek är ofta avgörande för medborgarnas deltagande. Även denna del återspeglar planens mål att bidra till en hållbar stadsutveckling när Malmö växer till en halvmiljonstad.

Mål 3:4 - Biblioteken ska under 2022–2027 utveckla och fördjupa samverkan med förvaltningar i Malmö stad

Miljönämnden välkomnar en fortsatt samverkan med biblioteken framöver. Miljönämnden anser att biblioteksverksamheternas roll i den gröna omställningen kan behöva lyftas fram tydligare inom begreppet hållbar stadsutveckling. Biblioteksverksamheterna är en fortsatt viktig arena för att nå och involvera malmöborna i bland annat klimatförändringarna. Biblioteken är en fortsatt viktig mötesplats för att engagera malmöborna i klimatfrågan genom olika aktiviteter och kunskapshöjande insatser. Miljöförvaltningen har lång erfarenhet av samarbete med biblioteken i olika stadsutvecklingsinsatser. Samverkan sker redan idag med exempelvis Garaget, som delvis är ett bibliotek (grönt bibliotek) i ett av våra utvecklingsprojekt i Sofielund. Det finns även en inlämnad projektansökan där miljöförvaltningen deltar med Kulturförvaltningen för att fler bibliotek skulle kunna utvecklas till gröna bibliotek. På detta sätt kan malmöborna oavsett socioekonomisk bakgrund medverka i den gröna omställningen med koppling till miljöprogrammets mål, där biblioteken blir en naturlig mötesplats för malmöborna och kommunen för delaktighet i dessa frågor. Om stadens förvaltningar förväntas ha ytterligare ansvar för denna biblioteksplan i genomförandet efterfrågas i så fall ett förtydligande kring detta.

Barnkonventionen

Barn och unga är en av de prioriterade målgrupperna för biblioteksplanen. Biblioteksplanen uttrycker tydligt att barnperspektivet ska präglade alla utvecklingsområden i biblioteksplanen och bygga på deras behov. Barn har dessutom varit delaktiga i dialoger kring deras specifika behov, utmaningar och möjligheter, som ligger till grund för utformningen av planens utvecklingsområden och mål.

Förslaget har utarbetats av Jeanette Silow, planeringssekreterare.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör